

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o některých aspektech práva obchodních společností (kodifikované znění)

[COM(2015) 616 final – 2015/0283 (COD)]

(2016/C 264/10)

Zpravodaj: Jorge PEGADO LIZ

Spoluzpravodajové: Roger BARKER a Christophe LEFÈVRE

Dne 29. dubna 2016 se Rada, v souladu s čl. 50 odst. 1 a čl. 50 odst. 2 písm. g) Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o některých aspektech práva obchodních společností (kodifikované znění)

[COM(2015) 616 final – 2015/0283 (COD)]

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 13. dubna 2016.

Na 516. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 27. a 28. dubna 2016 (jednání dne 27. dubna 2016), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 223 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 8 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV plně schvaluje provedení konsolidace, kodifikace a tedy zjednodušení znění návrhu týkajícího se některých aspektů práva obchodních společností (COM(2015) 616 final), které je v souladu s tím, co Výbor opakovaně navrhoval ve svých stanoviscích.

1.2 EHSV podrobně prozkoumal všechny konsolidované texty a všechny návrhy nových kodifikovaných textů a může s jistotou potvrdit, že vyjma prvků uvedených v odstavci 4.2 nezjistil žádné formální chyby.

1.3 EHSV doporučuje, aby srovnávací tabulka uvedená v příloze IV byla vypracována za použití dvou vstupů, které umožní srovnat rovněž nové články s bývalými, nikoliv jen bývalé články s novými.

1.4 EHSV by si kromě toho přál ambicióznější přístup, který by usiloval o kodifikaci hledisek, jež zůstávají rozptýlena v jiných legislativních nástrojích, zejména těch, která jsou zmíněna ve směrniciích uvedených v odstavci 4.4.

1.5 Při podstatné revizi nového znění by si Výbor přál, aby byly řádně vzaty v úvahu návrhy, jež v minulých letech předložil k jednotlivým směrniciím, jimiž se Komise zabývá, zejména návrhy uvedené ve stanoviscích citovaných v odstavci 4.8.

2. Předmět a cíl návrhu Komise

2.1 V důvodové zprávě návrhu Komise (COM(2015) 616 final ze dne 3. prosince 2015) je uvedeno:

„Účelem tohoto návrhu je provedení kodifikace šesté směrnice Rady ze dne 17. prosince 1982, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o rozdělení akciových společností (82/891/EHS), jedenácté směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 o zveřejňování poboček vytvořených v členském státě některými formami společností řídicích se právem jiného členského státu (89/666/EHS), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/35/EU ze dne 5. dubna 2011 o fúzích akciových společností a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.“

2.2 Jelikož se jedná o kodifikaci, Komise zdůrazňuje, že „nová směrnice nahradí různé akty, které jsou do ní začleněny; zcela zachováva jejich obsah, a omezuje se tak pouze na jejich spojení a zapracování pouze takových formálních změn, které vyžaduje samotná kodifikace“, což nebrání tomu, aby kodifikace proběhla „v plném souladu s obvyklým postupem přijímání aktů Unie“. Toto konstatování odůvodňuje stanovisko EHSV, i když jde o „zkrácený postup pro rychlé přijímání kodifikovaných aktů“ stanovený prostřednictvím „interinstitucionální dohody ze dne 20. prosince 1994“ uzavřené mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí, která je stále v platnosti a jež byla posílena poslední interinstitucionální dohodou uzavřenou mezi týmiž orgány ⁽¹⁾.

2.3 Cílem této kompilace, systematizace a kodifikace evropského práva obchodních společností je zjednodušit výklad, provádění, uplatňování a používání norem Unie, které upravují tuto právní oblast.

2.4 EHSV v mnoha stanoviscích navrhoval, doporučoval a požadoval, aby se úsilí evropských normotvůrců, které vždy podporoval, ubíralo tímto směrem. EHSV proto vyjadřuje naprostý souhlas s touto činností, kterou Komise v tomto návrhu zahájila, zejména proto, že se jedná o oblast, kde je zjednodušení přínosem pro všechny: podniky, pracovníky, spotřebitele a občany obecně, ale také, a to zejména, pro soudce, právníky, notáře a obecně všechny odborníky, kteří se ve své profesní činnosti zabývají uplatňováním práva obchodních společností.

3. Počátky a vývoj práva obchodních společností v Evropské unii

3.1 V původní Římské smlouvě z roku 1957, kterou bylo založeno Evropské hospodářské společenství, nalezneme prvotní právní základy práva obchodních společností, které se omezují na články 48 až 66 EHS. Myšlenka sblížení vnitrostátních právních předpisů v některých aspektech práva obchodních společností se objevila až ve smlouvě podepsané v Maastrichtu dne 7. února 1992, zejména v novém znění článků 94 až 97 (vzešlých z Jednotného evropského aktu) o sblížování právních předpisů s cílem vytvořit jednotný trh a v novém znění článků 39 až 55 ES (nahrazujících bývalé články 48 až 66 EHS).

3.2 Od první směrnice Rady 68/151/EHS ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 65, 14.3.1968, s. 8) se tedy desítky směrnic, nařízení a doporučení pokusily „regulovat“ určité aspekty práva obchodních společností v Evropě, které se týkají vytvoření jednotného trhu, ať už sblížováním vnitrostátních předpisů, nebo pokusem harmonizovat tato práva, ale nikdy neměly v úmyslu vytvořit skutečný předpis sjednocující právo obchodních společností v Evropě.

3.3 Ani činnost, kterou se Komise v tomto návrhu zabývá, si neklade za cíl kodifikovat všechny směrnice, které upravují různé aspekty práva obchodních společností. Zabývá se pouze aspekty, jež jsou předmětem těchto šesti směrnic:

- šestá směrnice Rady ze dne 17. prosince 1982, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o rozdělení akciových společností (82/291/EHS);
- jedenáctá směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 o zveřejňování poboček vytvořených v členském státě některými formami společností řídicích se právem jiného členského státu (89/666/EHS);
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/35/EU ze dne 5. dubna 2011 o fúzích akciových společností;

⁽¹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bCOMPARL%2bPE-575.118%2b03%2bDOC%2bPDF%2bV0%2f%2fCS>.

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.

3.4 Tato činnost byla provedena na základě předchozích konsolidovaných znění směrnic 82/891/EHS, 89/666/EHS, 2005/56/ES, 2009/101/ES, 2011/35/EU a 2012/30/EU, vyhotovených ve 23 úředních jazycích, a jejich následných změn, přičemž vzájemný vztah mezi bývalým a novým číslováním je znázorněn ve srovnávací tabulce uvedené v příloze IV budoucí směrnice.

4. Hodnocení návrhu

4.1 Jak je uvedeno výše, EHSV plně schvaluje provedení konsolidace, kodifikace a tedy zjednodušení znění, které je výsledkem této práce.

4.2 EHSV podrobně prozkoumal všechny konsolidované texty a všechny návrhy nových kodifikovaných textů a může s jistotou potvrdit, že vyjma následujících dvou poznámek nezjistil žádné formální chyby:

- kodifikace bodu odůvodnění 3 směrnice 2005/56/ES obsahuje slovo „préciser“ (určeno) namísto „prévoir“ (stanoveno) (netýká se českého znění);
- čl. 10 odst. 2 směrnice 89/666/EHS nebyl v návrhu směrnice kodifikován;
- v bodech odůvodnění 48, 62, 65, 66 a 80 by Komise měla potvrdit, zda odkazy na některé legislativní předpisy opravdu odpovídají nedávným opatřením přijatým v příslušných oblastech (například odkaz ve 48. bodě odůvodnění na směrnici o zneužívání trhu by měl být aktualizován prostřednictvím odkazu na nařízení o zneužívání trhu (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES);
- v názvu kapitoly III by mělo být upřesněno, že zveřejňování, o které se jedná, je prováděno „za účelem ochrany třetích stran“; pokud je však toto zveřejňování prospěšné i pro akcionáře, neměly by být v čl. 13 písm. f) rovněž uvedeny směrnice 2013/24/EU a 2014/95/EU?

4.3 EHSV doporučuje, aby srovnávací tabulka uvedená v příloze IV byla vypracována za použití dvou vstupů, které umožní srovnat rovněž nové články s bývalými, nikoliv jen bývalé články s novými.

4.4 EHSV by si kromě toho přál ambicióznější revizi, která by usilovala o kodifikaci hledisek, jež zůstávají rozptýlena v jiných legislativních nástrojích, zejména těch, která jsou zmíněna v těchto směrnicích:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/76/EU ze dne 24. listopadu 2010, kterou se mění směrnice 2006/48/ES a 2006/49/ES, pokud jde o kapitálové požadavky na obchodní portfolio a resekuritizace a o dohled nad zásadami odměňování;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi;
- směrnice 2004/25/ES ze dne 21. dubna 2004 o nabídkách převzetí;
- směrnice 2001/86/ES ze dne 8. října 2001, kterou se doplňuje statut evropské společnosti s ohledem na zapojení zaměstnanců;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/102/ES ze dne 16. září 2009 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem;
- osmá směrnice Rady 84/253/EHS ze dne 10. dubna 1984 založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o schvalování osob pověřených prováděním povinného auditu účetních dokumentů;

- sedmá směrnice Rady 83/349/EHS ze dne 13. června 1983 založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o konsolidovaných účetních závěrkách;
- čtvrtá Směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978 založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o ročních účetních závěrkách některých forem společností.

4.5 V bodě 45 přílohy III pracovního programu Komise na rok 2015 COM(2014) 910 final však Komise oznámila kodifikaci směrnice 2009/102 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem.

4.6 EHSV je potěšen, že Komise zohlednila některá doporučení pracovní skupiny zabývající se zjednodušením práva obchodních společností v rámci iniciativy SLIM, týkající se zjednodušení první a druhé směrnice v oblasti práva obchodních společností, a to ve směrnících 2003/58/ES et 2006/68/ES.

4.7 Co se týče jednotlivých směrnic, jimiž se Komise zabývá, EHSV vypracoval stanoviska, která nebyla vždy vzata v úvahu v plném rozsahu; přál by si také, aby Komise při podstatné revizi nového znění řádně zohlednila návrhy, které Výbor již v minulých letech předložil a jimiž se Komise ve své nynější činnosti nezabývá.

4.8 Jde především o tato stanoviska:

- ze dne 24. 9. 1987, Úř. věst. C 319, 30.11.1987, s. 61. zpravodaj: pan Jean PARDON;
- ze dne 28. 4. 2004, Úř. věst. C 117, 30.4.2004, s. 43. zpravodajka: paní María Candelas SANCHEZ MIGUEL;
- ze dne 30. 5. 2007, Úř. věst. C 175, 27.7.2007, s. 33. zpravodajka: paní María Candelas SANCHEZ MIGUEL;
- ze dne 25. 2. 2009, Úř. věst. C 218, 11.9.2009, s. 27. zpravodajka: paní María Candelas SANCHEZ MIGUEL;
- ze dne 15. 6. 2011, Úř. věst. C 248, 25.8.2011, s. 118. zpravodaj: pan Miklós PASZTOR;
- ze dne 12. 12. 2012, Úř. věst. C 44, 15.2.2013, s. 68. zpravodajka: paní Lena RUSENOVA.

V Bruselu dne 27. dubna 2016.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS
